

Regeringens proposition

1997/98:114

Nya högskolor m.m.

Prop.
1997/98:114

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 1998

Göran Persson

Carl Tham
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner att anvisade medel får användas för att inrätta en svensk-dansk kommitté för forsknings- och utvecklingsinsatser i Öresundsregionen. Vidare lämnas förslag om att riksdagen godkänner att regeringen använder medel som anvisats för ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg till att bilda ett aktiebolag i vilket institutets verksamhet skall bedrivas. Dessutom redovisas vidtagna och planerade åtgärder avseende nya högskolor i Malmö och på Gotland. Vidare redovisas regeringens initiativ för att öka kunskaperna om förintelsen av bl.a. judar under andra världskriget. Slutligen redovisas regeringens utbildningsinsatser inom vård- och omsorgsområdet samt initiativ på lokalförsörjningsområdet.

1 Förslag till riksdagsbeslut	3
2 Ärendet och dess beredning	4
3 Nya högskolor	4
3.1 Malmö högskola	4
3.2 Högskola på Gotland	5
4 Samarbete i Öresundsregionen	6
5 Ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg	9
6 Insatser för att sprida kunskap om förintelsen	10
7 Högre utbildning inom vård- och omsorgsområdet	10
8 Universitetens och högskolornas lokalförsörjning.....	12
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 1998.....	14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner att anvisade medel för budgetåret 1997 under utg.omr. 16, anslag B 45. Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. skall användas för att Sverige tillsammans med Danmark skall inrätta en kommitté för forsknings- och utvecklingsinsatser i Öresundsregionen (avsnitt 4),
2. godkänner att regeringen använder medel som anslagits för ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg till att bilda ett aktiebolag inom vilket institutets verksamhet skall bedrivas (avsnitt 5).

Regeringen tillsatte hösten 1995 en kommitté för att bereda frågan om etablering av en högskola i Malmö. Kommittén lämnade ett delbetänkande, Högskola i Malmö (SOU 1996:36), som remissbehandlades, och ett slutbetänkande, Högskolan i Malmö (SOU 1996:120). Regeringen tillsatte i oktober 1996 en organisationskommitté för att planera och göra de förberedelser som krävs för att starta verksamheten och för att fungera som uppdragsgivare för högskoleverksamheten.

Regeringen tillsatte i januari 1997 en organisationskommitté för att förbereda omorganisationen av Högskoleutbildning på Gotland. Riksdagen har beslutat att Malmö högskola och Högskolan på Gotland skall inrättas (prop. 1996/97:1, utg. omr. 16, bet. 1996/97:UbU1, rskr. 1996/97:100).

Regeringen tillsatte hösten 1996 en särskild utredare för att undersöka möjligheterna att inrätta ett tekniskt forskningsinstitut. Utredaren överlämnade sina förslag i betänkandet Ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg (SOU 1997:37). Betänkandet har remissbehandlats. Riksdagen har beslutat om att inrätta ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg med inriktning mot mikroelektronikbaserade system (prop. 1997/98:1, utg. omr. 16, bet. 1997/98:UbU1, rskr. 1997/98:108).

3 Nya högskolor

3.1 Malmö högskola

Regeringens bedömning: Den verksamhet som bedrivs vid den odontologiska fakulteten vid Lunds universitet bör den 1 januari 1999 överföras till Malmö högskola.

Skälen för regeringens bedömning: Riksdagen beslutade vid förra riksmötet att en ny högskola skall inrättas i Malmö (prop. 1996/97:1 utg. omr. 16, bet. 1996/97:UbU1, rskr. 1996/97:100). En organisationskommitté – Organisationskommittén för Malmö högskola (dir. 1996:74; U 1996:06) – fungerar som uppdragsgivare när det gäller grundutbildningen som hittills har anordnats av andra högskolor. Malmö högskola skall inrättas som en självständig statlig högskola den 1 juli 1998.

I samband med att högskolan inrättas skall de enheter vid Lunds universitet som i dag bedriver lärarutbildning och teknisk utbildning i Malmö föras över till Malmö högskola. Vidare har Lunds universitet och organisationskommittén slutit ett avtal om de konstnärliga utbildningar som Lunds universitet bedriver i Malmö. Enligt avtalet skall dessa även i fortsättningen organisatoriskt tillhöra Lunds universitet. De skall dock enligt avtalet samlokaliseras med Malmö högskola. Vidare skall Lunds universitet ersätta Malmö högskola med hyresmedel för dessa utbildningar.

Diskussioner pågår för närvarande med Malmö kommun om en överflyttning genom avtal av vårdhögskoleutbildningarna till Malmö högskola. Avsikten är att överflyttningen av vårdhögskoleutbildningarna skall vara genomförd i samband med att högskolan inrättas den 1 juli 1998.

I 1998 års budgetproposition gör regeringen bedömningen att en planeringsförutsättning bör vara att den odontologiska fakulteten vid Lunds universitet skall föras över till den blivande högskolan i Malmö. Överföringen skall ske under förutsättning att detta gagnar utbildningen och forskningen vid såväl Malmö högskola som vid den odontologiska fakulteten samt är till nytta för regionen. Mot denna bakgrund utsåg organisationskommittén och Lunds universitet en arbetsgrupp med uppgift att utreda frågan om organisatorisk tillhörighet för den odontologiska fakulteten. I en skrivelse till regeringen den 16 januari 1998 redogör organisationskommittén och Lunds universitet för arbetsgruppens analys. Enligt arbetsgruppen är det till gagn för fakulteten att bli en del av Malmö högskola, förutsatt att fakultetens krav för en sådan överföring tillgodoses. Lunds universitet anför i ett yttrande över arbetsgruppens förslag att arbetsgruppens analys inte leder till slutsatsen att en överföring är motiverad. Likväl tillstyrker Lunds universitet att den odontologiska fakulteten överförs till Malmö högskola och att detta sker tidigast den 1 januari 1999. Avgörande för denna uppfattning är att fakulteten själv uttryckt en önskan om en förändrad organisation. Överflyttningen av lärarutbildningarna, tekniska utbildningar och den odontologiska fakulteten vid Lunds universitet till Malmö högskola, samverkan kring de konstnärliga utbildningarna samt en planerad överflyttning av vårdhögskoleutbildningarna har enligt regeringens bedömning skapat en bred och differentierad grund för den fortsatta högskoleverksamheten i Malmö. Regeringen avser att återkomma vad avser resurser och omfattning av verksamheten vid Malmö högskola i budgetpropositionen för 1999.

3.2 Högskola på Gotland

Regeringens bedömning: En högskola inrättas på Gotland den 1 juli 1998 och bör ges namnet Högskolan på Gotland.

Skälen för regeringens bedömning: Riksdagen behandlade med anledning av budgetpropositionen för 1998 (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:UbU1, rskr. 1997/98:108) frågan om omfattning och inriktning av högskoleverksamheten på Gotland. Högskoleutbildningen på Gotland har sedan flera år bedrivits genom att länsstyrelsen disponerat ett anslag med vilket den beställt utbildning från olika statliga högskolor.

Regeringen tillsatte den 7 januari 1997 en organisationskommitté som enligt direktiven (dir. 1996:96) har till uppgift att driva verksamheten och organisera om den nuvarande högskoleutbildningen på Gotland till en självständig högskola. Kommittén har i en skrivelse till regeringen den 20 februari 1998 föreslagit att högskolan på Gotland inrättas den 1 juli

1998. Kommittén föreslår att högskolan ges namnet Högskolan på Gotland. Prop. 1997/98:114

Organisationskommittén betonar i sina förslag behovet av balans mellan den regionalt respektive nationellt och internationellt motiverade verksamheten. Kommittén föreslår att utbildningen och forskningen profileras mot sådana områden där förläggningen till Visby ger särskilda förutsättningar. Därvid betonas det humanistiska och kulturella arv som skapar särskilda möjligheter liksom de natur- och kulturgeografiska förutsättningarna.

Kommittén framhåller behovet av att integrera högskolan i det lokala samhället bl.a. i det särskilda projekt som avser ett nytt gemensamt bibliotek för högskolan och kommunen/länet m.fl. Förslaget innebär att biblioteket förläggs till högskolans campusområde norr om Visby hamn. Den fysiska utformningen av ett sådant bibliotek ingår i den arkitektur-tävling som utlysts.

Högskoleverket beslutade i februari 1998 att ge den nya högskolan rättighet och ansåg högskolan väl skickad att utfärda högskoleexamen. Verket kommer senare i vår att ta ställning till ansökan om att utfärda kandidatexamen i ett antal ämnen inom de humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningsområdena. Rekrytering av rektor för högskolan pågår. Enligt regeringens bedömning bör de kombinationsutbildningar mellan IT och ekonomi som redan bedrivs utvecklas vidare. Dessutom bör det lokala arbetslivet tillgodoses med fortbildning och vidareutbildning.

Högskoleverkets beslut om rättigheter att utfärda examina, planeringen och inriktningen av verksamheten innebär att förutsättningar har skapats för Högskolan på Gotland. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 1999 vad avser resurser och omfattning av högskolan.

4 Samarbete i Öresundsregionen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att anvisade medel för budgetåret 1997 under utg.omr. 16, anslag B 45. Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. skall användas för att Sverige tillsammans med Danmark skall inrätta en kommitté för forsknings- och utvecklingsinsatser i Öresundsregionen.

Skälen för regeringens förslag:

Öresundsregionens FoU-kommitté

I strävan att lyfta fram viktiga samtids- och framtidsfrågor i Öresundsregionen som kan belysas genom olika forsknings- och utvecklingsprojekt har regeringen tillsammans med den danska regeringen för avsikt att inrätta en kommitté. Inrättande av en kommitté för forsknings- och utvecklingsinsatser i Öresundsregionen skall ske genom att en överenskommelse träffas mellan Sveriges och Danmarks regeringar. För att

Sverige skall kunna fullgöra sina åtaganden i detta samarbete krävs att Prop. 1997/98:114
medel anslås för ändamålet.

Tyngdpunkten i kommitténs arbete skall ligga på projekt som kan ge regionens olika intressenter vägledning vad gäller olika riktlinjer och åtgärder för att ta till vara och stärka regionens starka sidor och förbättra dess svaga sidor. Kommitténs arbete skall bidra till att främja forskning och högre utbildning i regionen. Kommittén skall ha en nära koppling till regionens universitet och högskolor på båda sidor Öresund.

Organisation

I kommittén skall viktiga intressenter i regionen på ömse sidor Öresund vara representerade. Kommittén skall bestå av en ordförande, som skall utses av forskningsministern i Danmark, och tolv andra ledamöter. Kommittén skall ha följande sammansättning.

Danmark	Sverige
Ordförande	
2 forskare vid Forskningsforum	2 forskare
1 representant från Kommunernas Landsförening	1 representant från Kommunförbundet Skåne
2 representanter för arbetsmarknadsparterna	2 representanter för arbetsmarknadsparterna
Københavns Kommune	Malmö kommun

Kommittén skall biträdas av ett sekretariat. Chefen för sekretariatet skall utses av kommittén. Sekretariatet skall lokaliseras till Malmö högskola som skall vara inrättad den 1 juli 1998. Svensk rätt skall vara tillämplig på sekretariatet. Medel har redan anslagits för inrättande av ett sådant sekretariat vid Malmö högskola i budgeten för år 1997 under utg.omr. 16, anslag B 45. Malmö högskola (prop. 1996/97:150 s. 161, bet. 1997/98:UbU1, rskr. 1996/97:108).

Kommitténs och sekretariatets uppgifter

Kommitténs främsta arbetsuppgifter kan sammanfattas i följande punkter.

- * Initiera och helt eller delvis finansiera FoU-projekt inom områden som fastställs av kommittén.
- * Anordna konferenser och seminarier i syfte att uppmärksamma problem som kan bli föremål för olika FoU-insatser.
- * Klarlägga regionens och kommitténs ställning i förhållande till EU:s ramprogram för forskning.
- * Utredda förutsättningarna för att etablera ett regionalt svensk-danskt forskningsråd för Öresundsregionen.

Sekretariatets huvuduppgift är att svara för det löpande arbetet och sköta kontakter med de olika intressenterna i regionen. Därutöver skall sekretariatet initiera och stödja FoU-projekt, bygga upp nätverk i regionen, an-

FoU-projekt

Utgångspunkten för kommitténs val av forskning och utvecklingsinsatser bör vara generella och övergripande samhällsfrågor på Öresundsregional nivå. Exempel på sådana områden är:

- * Kulturella och administrativa svårigheter i integrationsprocessen.
- * Näringslivets omställning och internationell konkurrensförmåga.
- * En ekologisk och socialt hållbar region.
- * Möjligheter till en integrerad bostads- och arbetsmarknad.
- * Invandring – integration och segregation.
- * Öresundsregionen i Europeiska Gemenskapen.

Finansiering

Sverige och Danmark skall finansiera kommittén och sekretariatet med lika delar. Inledningsvis skall finansieringen ske för en tid om fyra år. För denna period skall Sverige och Danmark tillskjuta medel med fyra miljoner kronor (SEK) vardera. Härefter skall Sveriges och Danmarks regeringar utvärdera kommitténs och sekretariatets verksamhet och finansiering. Tanken är att Danmark årligen skall betala sin andel till den svenska staten.

FoU-projekt skall kunna finansieras av kommittén men också på andra sätt, t.ex. genom medel från forskningsråd, forskningsstiftelser och myndigheter eller från den krets av intressenter som ingår i kommittén.

Övrigt

Universitet och högskolor i Öresundsregionen – tillsammans tolv stycken med närmare 115 000 studenter – har inlett ett samarbete inom en rad andra områden. Tillsammans utgör högskolorna ett av Europas största centrum för högre utbildning och forskning. Fem av de största universiteterna har i samförstånd med övriga högskolor i regionen organiserat ett akademiskt nätverk för forskning kring Öresund under namnet "Själland och Skåne före, under och efter bron". Nätverket skall följa utvecklingen i Öresundsregionen under en längre period ur olika perspektiv; miljö, näringsliv, samhälle, rätt och kultur. Det internationella samarbetet skall byggas upp med hjälp av bl.a. informationsteknik. Regeringen beslutade den 12 februari 1998 att stödja denna verksamhet med 2 miljoner kronor. Verksamheten förväntas ske i nära samarbete med FoU-kommittén. Regeringen avser att stödja nätverket med ytterligare 2,5 miljoner kronor för år 1999.

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att regeringen använder medel som anslagits för ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg till att bilda ett aktiebolag inom vilket institutets verksamhet skall bedrivas.

Skälen för regeringens förslag: I den forskningspolitiska propositionen Forskning och samhälle (prop. 1996/97:5, 1996/97:UbU3, rskr. 1996/97:99) har regeringen redovisat skälen för att inrätta ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg. Den modell som med framgång prövats i Tyskland vid Fraunhoferinstituten och vid liknande institut i andra länder kan tjäna som förebild för institutet. Modellen innebär bl.a. att institutet huvudsakligen skall ägna sig åt uppdragsforskning men även ta emot uppdrag att utveckla nya produkter och processer från idé till färdig prototyp. Verksamheten skall i ett rikstäckande perspektiv komplettera andra existerande satsningar vid industriforskningsinstitut och vid universitet och högskolor.

I budgetpropositionen för år 1997 (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU11, rskr. 1996/97:49) med förslag till tilläggsbudget för budgetåret 1995/96 anmälde regeringen sin avsikt att utreda möjligheterna att inrätta ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg. Riksdagen beslutade att en engångssumma på 100 miljoner kronor skulle ställas till förfogande, varav 50 miljoner kronor anvisades på tilläggsbudget och 50 miljoner kronor skulle användas av redan anvisade medel budgetåret 1995/96 under anslaget C 45. Vissa särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. Regeringen beslutade den 19 september 1996 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att förbereda inrättandet av det tekniska forskningsinstitutet. Utredningen överlämnade i mars 1997 sitt betänkande Ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg (SOU 1997:37) till regeringen.

Riksdagen beslutade med anledning av budgetpropositionen för 1998 (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:UbU1, rskr. 1997/98:108) att inrätta ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg med inriktning mot mikroelektronikbaserade system. Grundprincipen bör vara att institutet erhåller statlig basfinansiering under uppbyggnadsskedet. Finansieringen bör emellertid, efter uppbyggnadsskedet, utgöras av uppdragsforskning och utvecklingsarbete med medel från näringslivet. En utgångspunkt är att de 100 miljoner kronor, som staten engångsvis ställt till förfogande, skall användas under uppbyggnadsskedet för investeringar och initiala driftkostnader. En organisationskommitté har tillsatts och dess arbete skall bedrivas med sikte på att forskningsinstitutet skall kunna inrättas senast den 1 juli 1998.

Organisationskommittén lämnade den 1 februari 1998 sitt förslag till regeringen angående associationsform, budget för verksamheten fram till dess att forskningsinstitutet kan etableras samt en investeringsplan för budgetåren 1998–2000. Kommittén föreslår att verksamheten organiseras i ett av staten inledningsvis helägt aktiebolag. Kommittén anser att de starkaste skälen för denna bedömning är nödvändigheten att skapa förutsättningar för ett nära och förtroendefullt samarbete med främst de mindre och medelstora företagen samt att på sikt få till stånd ett djupare

engagemang från näringslivets sida genom ett direkt delägarskap i institutet. Regeringen delar organisationskommitténs bedömning. I uppbyggnadsskedet av verksamheten bedömer regeringen att staten får bära huvuddelen av kostnaderna. Regeringen anser att på sikt bör näringslivet vara majoritetsägare i bolaget. Regeringen avser att bilda ett inledningsvis helägt statligt aktiebolag för att bedriva institutets verksamhet. Verksamheten skall utvärderas efter uppbyggnadsskedet.

6 Insatser för att sprida kunskap om förintelsen

Sommaren 1997 aviserade statsministern att regeringen avsåg att göra insatser för att sprida information, inte minst bland ungdomar, om den människosyn som låg bakom förintelsen av bl.a. judar under andra världskriget. I november 1997 presenterades regeringens handlingsplan "Levande historia". Denna består av informationsinsatser riktade mot föräldrar, allmänhet, skolan och högskolan. Den omfattar även politiska manifestationer.

Som ett led i denna satsning avser regeringen att senare i år besluta om ett permanent resurstillskott om tre miljoner kronor till Uppsala universitet för inrättande av ett nytt kunskapscentrum om förintelsen vid universitetet. Centrumet skall bidra till samarbete mellan universitet och högskolor i hela landet. Det skall ägna sig åt utbildning och forskning om folkmord – såsom förintelsen av bl.a. judar – och åtgärder för att förhindra dessa. Centrumet skall även ha ett folkbildningsansvar. Bland uppgifterna bör ingå att utveckla kurser och lärarfortbildningar samt genomföra symposier m.m.

Regeringen bedömer att Uppsala universitet har goda förutsättningar att vara ansvarig för ett kompetenscentrum inom det aktuella området. Verksamhet med anknytning till dessa frågor bedrivs inom universitetet vid de humanistiska, samhällsvetenskapliga och teologiska fakulteterna. Här kan exempelvis nämnas centrum för multietnisk forskning, institutionen för Östeuropastudier och institutionen för freds- och konfliktforskning.

Vid Centrum för invandrarforskning (CEIFO) vid Stockholms universitet bedrivs ett antal viktiga forskningsprojekt som rör nazism och rasism, däribland ett samarbetsprojekt med Brottsförebyggande rådet. Detta samarbetsprojekt består av undersökningar i Klippan, Karlskrona och Växjö. Regeringen avser att för år 1998 stödja denna verksamhet.

7 Högre utbildning inom vård- och omsorgsområdet

Vård- och omsorgssektorn är en samhällssektor inom vilken stora omvälvningar har ägt rum. Stora förändringar har skett både genom en förändrad sjukvårdsstruktur, styrning och organisation men också genom utvecklandet av nya diagnos- och behandlingsmetoder. Dessa föränd-

ringar har inneburit ökade krav på många yrkesgrupper inom sektorn. Regeringen anser att det är av största vikt att dessa grupper får utbildning som svarar mot de ökade kraven och de behov som kommer att ställas inom vård- och omsorgsområdet i framtiden.

Regeringen föreslog i propositionen Utbildning och forskning – kvalitet och konkurrenskraft (prop. 1993/94:177, 1993/94:UbU13, rskr. 1993/94:400) att utrymme skulle skapas för alternativa samarbets- och huvudmannaskapsformer för utbildningarna inom vård- och omsorgsområdet. Sedan år 1995 har vårdhögskoleutbildningen i ett stort antal landsting genom avtal flyttats över till den statliga högskolan. Denna process befinner sig för närvarande i ett intensivt skede. För närvarande har vårdhögskoleutbildningarna vid landstingen i Stockholm, Uppsala, Sörmland, Östergötland, Kalmar, Kristianstad, Malmöhus, Halland, Örebro, Västmanland, Västernorrland, Jämtland samt Västerbotten överflyttats till statliga högskolor.

Diskussioner om att sluta avtal pågår enligt vad Utbildningsdepartementet erfar för närvarande i samtliga övriga landsting. Regeringens mål är att förutsättningar skapas för att all vårdhögskoleutbildning skall ha möjlighet att överflyttas till den statliga högskolan under år 1998. Med anledning härav gav utbildningsministern i oktober 1997 i uppdrag åt en arbetsgrupp (U 1997:I) att utarbeta riktlinjer för de landsting och statliga högskolor som ännu inte har träffat några avtal om överflyttning av vårdhögskoleutbildning men som avser att göra detta. I uppdraget ingår även att bistå parterna i dessa diskussioner. Uppdraget skall redovisas till regeringen den 30 april 1998.

Utbildningsministern tillsatte den 11 juni 1997 en utredare med uppgiften att bl.a. utvärdera övertagandet av den vårdhögskoleutbildning som överflyttats till den statliga högskolan under åren 1995 och 1996. Utredaren presenterade sina resultat den 1 oktober 1997 i rapporten Vårdhögskolor nu och i framtiden. Av rapporten framgår att erfarenheterna av vårdhögskoleutbildning som överflyttats till den statliga högskolan är mycket positiva. Dessa erfarenheter gäller genomgående vid samtliga berörda högskolor. Vårdhögskoleutbildningen har successivt kommit att integreras med övrig högskoleutbildning. Samverkan har etablerats med olika utbildningsprogram inom bl.a. ekonomi, teknik, humaniora och miljö. Tekniska utbildningar har i vissa fall profilerats i riktning mot medicinsk teknik och hälsovårdsfrågor. De statliga högskolorna har visat ett stort intresse för att tillvarata vårdhögskolornas erfarenheter av yrkesinriktad utbildning. Antalet disputerade lärare inom vårdhögskoleutbildningarna har ökat markant.

Regeringen erfar att det för närvarande pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom utbildningarna på vård- och omsorgsområdet vid landets högskolor. Däribland kan nämnas den planerade försöksverksamheten vid Ersta Sköndals högskola med en samordnad socionom- och sjuksköterskeutbildning med inriktning mot äldreomsorg.

I propositionen Garanterat studentinflytande genom bibehållet kårobligatorium (prop. 1994/95:96, bet. 1994/95UbU:5, rskr. 1994/95:135) anförde regeringen att studentsammanslutningarna har viktiga studiesociala uppgifter och skapar förutsättningar för studenternas medinflytande i universitetens och högskolornas beslutande organ samt ger

träning i demokratiskt arbete. Riksdagen beslutade att obligatoriet för studenter att tillhöra särskilda studentsammanslutningar, det s.k. kårobligatoriet, skulle bibehållas.

Enligt 1 kap. 1 § första stycket och 4 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) får regeringen meddela föreskrifter om skyldighet för studenterna vid högskolor under statligt, kommunalt eller landstingskommunalt huvudmannaskap att tillhöra särskilda studentsammanslutningar. Sådana föreskrifter finns i förordningen (1983:18) om studerandekårer, nationer och studentföreningar för fakultet. Denna förordning omfattar dock endast studenter vid statliga högskolor.

För att alla högskolestudenter skall ha samma rättigheter avser regeringen att utfärda föreskrifter om kårobligatorium för de studenter som studerar i vårdhögskoleutbildningar som överflyttats till statlig högskola.

Regeringen har för avsikt att återkomma i budgetpropositionen för 1999 med förslag som berör högskoleutbildningarna inom vårdområdet.

8 Universitetens och högskolornas lokalförsörjning

Statens lokalförsörjning har utretts och redovisats dels i delbetänkandet *Statens ändamålsfastigheter. Principer för förvaltning och hyressättning* (SOU 1996:187) som lämnades till regeringen i december 1996, dels i slutbetänkandet *Lokalförsörjning och fastighetsägande. En utvärdering av statens fastighetsorganisation* (SOU 1997:96) som redovisades i juni 1997. Utredaren lämnar i betänkandet förslag som är väsentliga för lokalförsörjningen inom högskolor och universitet, bl.a. möjligheten att teckna hyreskontrakt längre än tio år. Även Riksdagens revisorer har i en skrivelse till riksdagen (1995/96:RR11) behandlat myndigheternas lokalförsörjning. Revisorerna efterlyser bl.a. en tolkning av de principer för hyressättning av ändamålslokaler som förvaltas av Akademiska Hus och Vasakronan, som accepteras av såväl fastighetsbolag som hyresgäster. I propositionen *Förvaltning av statens fastigheter och statliga myndigheters lokalförsörjning*, m.m. lämnar regeringen förslag inom området.

Regeringen uppdrog i december 1997 åt Statens lokalförsörjningsverk och Högskoleverket att redovisa och prognostisera kostnadsförändringarna vad avser lokaler vid statliga universitet och högskolor för budgetåren 1997–2001 samt att för åren därefter göra en översiktlig prognos. Statens lokalförsörjningsverk skulle också redovisa vilka hyresförändringar som skett under budgetåren 1994/95–1997 för universitet och högskolor vad gäller de lokaler som lärosätena hyrde vid övergången till det nya resurstilldelningssystemet samt prognostisera hyresförändringar för samma lokaler under perioden 1998–2000. Verket skulle redovisa om dessa överensstämmer med de av riksdagen beslutade hyresjusteringarna för budgetåren 1994/95–1997. Vidare skulle verket analysera om de prognostiserade hyresförändringarna under perioden 1998–2000 överensstämmer med den bedömning regeringen har gjort avseende minskade hyreskostnader under samma period. Slutligen gav regeringen Högskole-

verket i uppdrag att för år 1997 redovisa och för åren 1998–2000 analysera lokalkostnadernas relativa andel av högskolornas anslagsintäkter respektive totala intäkter (exklusive gåvor och donationer). Lokalförsörjningsverket inkom med en delrapport i början av januari 1998. Med anledning av att Lokalförsörjningsverket upphörde vid årsskiftet 1997/98 fick inte Högscoleverket tillräckligt underlag för att slutföra uppdraget. Högscoleverket har därför fått förlängt uppdrag för att slutföra de redovisningar och analyser som ingick i det ursprungliga uppdraget. Resultatet skall redovisas i samband med Högscoleverkets årsrapport.

Prop. 1997/98:114

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 1998

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Johansson, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Östros

Föredragande: statsrådet Tham

Regeringen beslutar proposition 1997/98:114 Nya högskolor m.m.